

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра економіки та безпеки підприємства

Затверджено
Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С. В.

“21” листопада 2015 р.

Технології забезпечення фінансово-економічної безпеки

Робоча програма

вибіркової навчальної дисципліни

підготовки магістра

спеціальності 8.18010014 “Управління фінансово-економічною безпекою”

Робоча програма навчальної дисципліни “Технології забезпечення фінансово-економічної безпеки” для студентів спеціальності 8.18010014 “Управління фінансово-економічною безпекою”.

“02” вересня. 2015 р. – 17 с.

Розробник: Скорук О. В., к.е.н., старший викладач кафедри економіки та безпеки підприємства

Рецензент: Єлісеєва Л. В., к.е.н., доцент кафедри економіки природокористування та економічної теорії

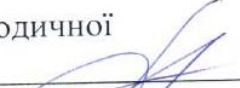
Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри економіки та безпеки підприємства

протокол № 2 від 02 . 09 .2015 р.

Завідувач кафедри: (Полінкевич О. М.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту економіки та менеджменту

протокол № 1 від 07 . 10 .2015 р.

Голова науково-методичної комісії інституту (Бегун С. І.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 2 від 21 . 10 .2015 р.

Вступ

Робоча програма навчальної дисципліни “Технології забезпечення фінансово-економічної безпеки” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності “Управління фінансово-економічною безпекою”.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні підходи, методичний інструментарій, прикладні системи та аналітичні технології обґрунтування управлінських рішень щодо забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.

Міждисциплінарні зв'язки: “Теорія безпеки соціальних систем”, “Стратегічний та інноваційний менеджмент у сфері фінансово-економічної безпеки”, “Правове забезпечення безпеки суб'єктів господарської діяльності в Україні”, “Інформаційно-аналітичне забезпечення економічної безпеки”, “Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки”, “Основи національної безпеки”.

Робоча програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

1. Сутність фінансово-економічної безпеки підприємства та технології її забезпечення.

2. Технології забезпечення фінансово-економічної безпеки за різним складовими безпеки, діяльність служби фінансово-економічної безпеки.

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів: 5	1801 “Специфічні категорії”	за вибором
Модулів: 2	8.18010014 “Управління фінансово-економічною безпекою”	Рік підготовки: 5
Змістових модулів: 2		Семестр: 9
Загальна кількість годин: 150		Лекції: 28 год.
		Практичні: 26 год.
Тижневих годин	Магістр	Самостійна робота: 86 год.
Аудиторних: 4 самостійної роботи: 2		Консультації: 10 год.
		Форма контролю: <u>залік</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Технології забезпечення фінансово-економічної безпеки” є досконале опанування майбутніми фахівцями науково-методичних знань та аналітико-розрахункових і управлінських навичок в сфері забезпечення фінансово-економічної безпеки.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Технології забезпечення фінансово-економічної безпеки” є теоретична та практична підготовка майбутніх фахівців з управління фінансово-економічною безпекою підприємства з таких питань: розробка цілей та визначення напрямів забезпечення фінансово-економічної безпеки; визначення найбільш безпечної організаційної моделі конкретного підприємства; діагностика та забезпечення техніко-технологічної безпеки підприємства; запобігання негативному впливу тіньової економіки та недружнього поглинання на функціонування та розвиток підприємства; розробка заходів, спрямованих на забезпечення охорони комерційної таємниці.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

сутність технологій фінансово-економічної безпеки; організаційні та техніко-

технологічні основи фінансово-економічної безпеки; технології забезпечення інформаційної безпеки; технології забезпечення фінансової безпеки; технології забезпечення силової, ринкової та інтелектуально-кадрової безпеки;

вміти:

- визначати напрями забезпечення фінансово-економічної безпеки;
- розробляти сучасні технології забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства з урахуванням особливостей його функціонування;
- застосовувати технології забезпечення фінансово-економічної безпеки.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин /5 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади фінансово-економічної безпеки та технології її забезпечення в окремих напрямках діяльності.

Тема 1. Сутність фінансово-економічної безпеки підприємства та технології її забезпечення.

Сутність фінансово-економічної безпеки підприємства. Поняття складових фінансово-економічної безпеки підприємства, їх характеристика. Принципи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства. Сутність технології забезпечення фінансово-економічної безпеки.

Тема 2. Технології забезпечення інформаційної безпеки підприємства.

Сутність інформації та інформаційної безпеки підприємства. Принципи інформаційної безпеки підприємства. Характеристика загроз інформаційній безпеці. Технології забезпечення інформаційної безпеки підприємства.

Тема 3. Комерційна таємниця та технології її дотримання на підприємстві.

Сутність комерційної таємниці та її вплив на фінансово-економічну безпеку. Відповідальність за незаконні дії щодо комерційної таємниці підприємства. Технології дотримання комерційної таємниці на підприємстві.

Тема 4. Технології забезпечення фінансової безпеки підприємства.

Сутність фінансової безпеки підприємства. Характеристика загроз

фінансовій безпеці. Технології забезпечення фінансової безпеки підприємства.

Тема 5. Технології забезпечення інтелектуально-кадрової безпеки.

Сутність інтелектуально-кадрової безпеки. Характеристика загроз інтелектуально-кадровій безпеці. Політика забезпечення надійності персоналу. Критерії оцінки надійності персоналу підприємства. Технології забезпечення інтелектуально-кадрової безпеки.

Тема 6. Технології забезпечення силової безпеки.

Сутність та характеристика майнової та особистої безпеки. Технічні засоби захисту майна підприємства: види та характеристика. Технологічні заходи гарантування майнової безпеки. Особливості організації охорони грошових коштів. Особливості організації охорони комерційних вантажів. Технічні засоби забезпечення особистої безпеки керівника підприємства. Загальні правила особистої безпеки осіб, що охороняються. Особливості використання собак-охоронців для забезпечення особистої безпеки. Заходи щодо забезпечення безпеки в приймальному приміщенні керівництва підприємства.

Змістовий модуль 2. Технології забезпечення фінансово-економічної безпеки за різним складовими безпеки, діяльність служби фінансово-економічної безпеки.

Тема 7. Технології забезпечення ринкової безпеки підприємства.

Сутність та характеристика ринкової безпеки. Загрози ринковій безпеці підприємства. Розробка заходів подолання негативного впливу загроз ринковій безпеці.

Тема 8. Технології запобігання негативного впливу тіньової економіки.

Сутність тіньової економіки та її вплив на діяльність підприємства. Нівелювання тіньової економіки як фактор забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.

Тема 9. Заходи запобігання недружному поглинанню підприємства.

Характеристика загальної системи безпеки підприємства при виникненні рейдерських загроз. Методи та механізми організації захисту підприємства від рейдерських нападів. Правові методи захисту підприємства від рейдерських нападів.

Особливості діагностування сигналів загрози з боку рейдерів. Організаційно-управлінське забезпечення діяльності підприємства в умовах рейдерських загроз.

Тема 10. Технології забезпечення техніко-технологічної безпеки.

Сутність техніко-технологічної безпеки. Загрози техніко-технологічній безпеці. Показники, що характеризують стан техніко-технологічної безпеки. Сучасні технології забезпечення техніко-технологічної безпеки.

Тема 11. Технології забезпечення правової охорони інтелектуальної власності.

Інтелектуальна власність та її особливості. Оформлення прав інтелектуальної власності. Об'єкти права інтелектуальної власності. Заходи забезпечення охорони інтелектуальної власності.

Тема 12. Служба фінансово-економічної безпеки: організація діяльності та роль у забезпеченні фінансово-економічної безпеки.

Мета та порядок створення служби економічної безпеки підприємства. Порядок розроблення положення про службу фінансово-економічної безпеки. Діяльність служби фінансово-безпеки підприємства. Особливості організації охоронної діяльності служби фінансово-економічної безпеки підприємства. Правила відбору працівників на роботу в службу фінансово-економічну безпеки підприємства. Оцінка діяльності служби фінансово-економічної безпеки за допомогою коефіцієнтів.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ. (Семін.)	Конс	Сам роб.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1.					
Теоретичні засади фінансово-економічної безпеки та технології її забезпечення в окремих напрямках діяльності					
Тема 1. Сутність фінансово-економічної безпеки підприємства та технології її забезпечення	13	2	2	1	8
Тема 2. Технології забезпечення інформаційної безпеки підприємства	12	2	2	1	7
Тема 3. Комерційна таємниця та технології її дотримання на підприємстві	12	2	2	1	7
Тема 4. Технології забезпечення фінансової безпеки підприємства	13	2	2	1	6
Тема 5. Технології забезпечення інтелектуально-кадрової безпеки	13	2	2	1	8
Тема 6. Технології забезпечення силової безпеки	13	4	2	1	8
Разом за змістовим модулем 1	76	14	12	6	44
Змістовий модуль 2.					
Технології забезпечення фінансово-економічної безпеки за різним складовими безпеки, діяльність служби фінансово-економічної безпеки					
Тема 7. Технології забезпечення ринкової безпеки підприємства	13	2	2	1	8
Тема 8. Технології запобігання негативноговпливу тіньової економіки	11	2	2	1	6
Тема 9. Заходи запобігання недружньому поглинанню підприємства	16	2	4		8
Тема 10. Технології забезпечення техніко-технологічної безпеки	12	2	2		8

1	2	3	4	5	6
Тема 11. Технології забезпечення правової охорони інтелектуальної власності	11	2	2	1	6
Тема 12. Служба фінансово-економічної безпеки: організація діяльності та роль у забезпеченні фінансово-економічної безпеки	13	4	2	1	6
Разом за змістовим модулем 2	74	14	14	4	42
Усього годин	150	28	26	10	86

5. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	2	3
1	Сутність фінансово-економічної безпеки підприємства та технології її забезпечення	2
2	Технології забезпечення інформаційної безпеки підприємства	2
3	Комерційна таємниця та технології її дотримання на підприємстві	2
4	Технології забезпечення фінансової безпеки підприємства	2
5	Технології забезпечення інтелектуально-кадрової безпеки	2
6	Технології забезпечення силової безпеки	2
7	Технології забезпечення ринкової безпеки підприємства	2
8	Технології запобігання негативного впливу тіньової економіки	2
9	Заходи запобігання недружному поглинанню підприємства	4
10	Технології забезпечення техніко-технологічної безпеки	2
11	Технології забезпечення правової охорони інтелектуальної власності	2
12	Служба фінансово-економічної безпеки: організація діяльності та роль у забезпеченні фінансово-економічної безпеки	2
	Разом	26

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	2	3
1	Сутність фінансово-економічної безпеки підприємства та технології її забезпечення	8
2	Технології забезпечення інформаційної безпеки підприємства	7
3	Комерційна таємниця та технології її дотримання на підприємстві	7
4	Технології забезпечення фінансової безпеки підприємства	6
5	Технології забезпечення інтелектуально-кадрової безпеки	8
6	Технології забезпечення силової безпеки	8
7	Технології забезпечення ринкової безпеки підприємства	8
8	Технології запобігання негативного впливу тіньової економіки	6
9	Заходи запобігання недружньому поглинанню підприємства	8
10	Технології забезпечення техніко-технологічної безпеки	8
11	Технології забезпечення правової охорони інтелектуальної власності	6
12	Служба фінансово-економічної безпеки: організація діяльності та роль у забезпеченні фінансово-економічної безпеки	6
	Разом	86

7. Методи та засоби навчання

У початковому процесі застосовують: лекції, в тому числі з використанням мультимедіапроектора та інших ТЗН; інформаційно-рецептивний, ілюстративний методи навчання та метод проблемного викладу матеріалу.

8. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік, який складають студенти в період заліково-екзаменаційної сесії, передбаченої навчальним планом.

Перелік питань до підсумкового контролю успішності навчання у формі заліку

1. Сутність фінансово-економічної безпеки підприємства.
2. Поняття складових фінансово-економічної безпеки підприємства, їх характеристика.

3. Принципи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.
4. Сутність технології забезпечення фінансово-економічної безпеки.
5. Сутність інформації та інформаційної безпеки підприємства.
6. Принципи інформаційної безпеки підприємства.
7. Характеристика загроз інформаційній безпеці.
8. Технології забезпечення інформаційної безпеки підприємства.
9. Сутність комерційної таємниці та її вплив на фінансово-економічну безпеку.
10. Відповідальність за незаконні дії щодо комерційної таємниці підприємства.
11. Технології дотримання комерційної таємниці на підприємстві.
12. Сутність фінансової безпеки підприємства.
13. Характеристика загроз фінансовій безпеці.
14. Технології забезпечення фінансової безпеки підприємства.
15. Сутність інтелектуально-кадрової безпеки.
16. Характеристика загроз інтелектуально-кадровій безпеці.
17. Політика забезпечення надійності персоналу.
18. Критерії оцінки надійності персоналу підприємства.
19. Технології забезпечення інтелектуально-кадрової безпеки.
20. Сутність та характеристика майнової та особистої безпеки.
21. Технічні засоби захисту майна підприємства: види та характеристика.\
22. Технологічні заходи гарантування майнової безпеки.
23. Особливості організації охорони грошових коштів.
24. Особливості організації охорони комерційних вантажів.
25. Технічні засоби забезпечення особистої безпеки керівника підприємства.

Загальні правила особистої безпеки осіб, що охороняються.

26. Особливості використання собак-охоронців для забезпечення особистої безпеки.

27. Заходи щодо забезпечення безпеки в приймальному приміщенні керівництва підприємства.

28. Сутність та характеристика ринкової безпеки.

29. Загрози ринковій безпеці підприємства.

30. Розробка заходів подолання негативного впливу загроз ринковій безпеці.
31. Сутність тіньової економіки та її вплив на діяльність підприємства.
32. Нівелювання тіньової економіки як фактор забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.
33. Характеристика загальної системи безпеки підприємства при виникненні рейдерських загроз.
34. Методи та механізми організації захисту підприємства від рейдерських нападів.
35. Правові методи захисту підприємства від рейдерських нападів.
36. Особливості діагностування сигналів загрози з боку рейдерів.
37. Організаційно-управлінське забезпечення діяльності підприємства в умовах рейдерських загроз.
38. Сутність техніко-технологічної безпеки.
39. Загрози техніко-технологічній безпеці.
40. Показники, що характеризують стан техніко-технологічної безпеки.
41. Сучасні технології забезпечення техніко-технологічної безпеки.
42. Інтелектуальна власність та її особливості.
43. Оформлення прав інтелектуальної власності.
44. Об'єкти права інтелектуальної власності.
45. Заходи забезпечення охорони інтелектуальної власності.
46. Мета та порядок створення служби економічної безпеки підприємства.
47. Порядок розроблення положення про службу фінансово-економічної безпеки.
48. Діяльність служби фінансово-безпеки підприємства.
49. Особливості організації охоронної діяльності служби фінансово-економічної безпеки підприємства.
50. Правила відбору працівників на роботу в службу фінансово-економічну безпеки підприємства.
51. Оцінка діяльності служби фінансово-економічної безпеки за допомогою коефіцієнтів.

9. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Методи та засоби діагностики успішності навчання: поточне усне опитування; тестові завдання; контрольні роботи; опрацювання теоретичних завдань, винесених на самостійну роботу; залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Формою організації поточного контролю знань студентів є опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, контроль засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання.

Формою організації підсумкового контролю знань студентів є залік.

Підсумкову оцінку (за 100-бальною шкалою) студент може набрати двома способами: 1) з урахуванням балів, набраних за результатами модульних контрольних робіт, без складання заліку; 2) без врахування балів за модульні контрольні роботи, але із складанням заліку. В першому випадку підсумкова семестрова оцінка визначається як сума двох складових:

- сумарної кількості балів за поточне опитування з відповідних тем (40 балів);
- сумарної кількості балів за модульні контрольні роботи (60 балів).

У другому випадку (якщо студент протягом семестру не набрав 60 балів або хоче підвищити свій рейтинг – бали за модульні контрольні роботи не враховуються, семестрова оцінка визначається як сума двох складових:

- сумарної кількості балів та поточне опитування з відповідних тем (40 балів);
- оцінки за залік (максимум 60 балів, з них 20 балів за кожне з двох теоретичних питань та 20 балів за виконання тестових завдань).

Таблиця 3

Поточний контроль (max = 40 балів)												Модульний контроль (max = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1												Модуль 2		
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						МКР 1	МКР 2	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12			
3	3	3	4	3	4	3	3	5	3	3	3	30	30	100

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
67 – 74	D	
60 – 66	E	
1 – 59	Fx	Незараховано (з можливістю повторного складання)

11. Список джерел

1. Закон України “Про захист інформації в автоматизованих системах” №80/94-ВР від 05.07.1994 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Закон України “Про науково-технічну інформацію” №3322-ХІІ від 25.06.1993 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

3. Андрощук Г. А. Экономическая безопасность предприятия: защита коммерческой тайны : [монография] / Г. А. Андрощук, П. П. Крайнев. – К. : Ін Юре, 2000. – 398 с.

4. Баяндин Н. И. Технологии безопасности бизнеса: введение в конкурентную разведку : [учеб. пособ.] / Н. И. Баяндин. – М. : Юристъ, 2002. – 320 с.

5. Гапоненко В. Ф. Экономическая безопасность предприятий. Подходы и

принципы / В. Ф. Гапоненко, А. Л. Беспалько, А. С. Власков. – М. : Изд-во “Ось-89”, 2007. – 208 с.

6. Гончаренко Л. П. Управление безопасностью : [учеб. пособ.] / Л. П. Гончаренко. – М. : КНОРУС, 2010. – 272 с.

7. Грунин О. А. Экономическая безопасность организации / О. А. Грунин, С. О. Грунин. – СПб. : Питер, 2002. – 160 с.

8. Довбня С. Б. Діагностика рівня економічної безпеки підприємства / С. Б. Довбня, Н. Ю. Гічова // Фінанси підприємств. – 2008. – № 4. – С. 88–97.

9. Долженков О. Ф. Особливості гарантування економічної безпеки підприємницької діяльності в ринкових умовах : [монографія] / О. Ф. Долженков, Ж. О. Жуковська, О. М. Головченко. – Одеса : ОЮІ ХНУВС, 2007. – 208 с.

10. Донець Л. І. Економічна безпека підприємства : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Л. І. Донець, Н. В. Ващенко. – К. : Центр уч. л-ри, 2008. – 240 с.

11. Економічна безпека підприємств, організацій та установ : [навч. посіб.] / [В. Л. Ортинський, І. С. Керницький, З. Б. Живко та ін.]. – К. : Правова єдність, 2009. – 544 с.

12. Економічна безпека суб'єктів господарювання в умовах глобальної фінансової кризи : монографія / [О. А. Кириченко, М. П. Денисенко, В. С. Сідак та ін.]. – К. : ІМБ “КРОК”, 2010. – 412 с.

13. Живко З. Б. Конкурентна (ділова) розвідка в системі економічної безпеки : [монографія] / З. Б. Живко. – : Львів : АПРІОПІ, 2008. – 192 с.

14. Живко З. Б. Регламентация конкурентной разведки в информационно-правовом пространстве / З. Б. Живко, М. О. Живко // Научный вестник ЛьвДУВС: Серия юридическая. 36. науч. работа. – 2007. – Вып. 2. – С. 211–219.

15. Заїнчковський А. О. Економічна безпека підприємства : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / А. О. Заїнчковський, Т. М. Іванюта. – К. : Центр уч. л-ри, 2009. – 256 с.

16. Зацеркляний М. М. Основи економічної безпеки : [навч. посіб.] / М. М. Зацеркляний, О. Ф. Мельников. – К. : КНТ, 2009. – 337 с.

17. Камлик М. І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-

правовий аспект : [навч. посіб.] / Камлик М. І. – К. : Атіка, 2005. – 432 с.

18.Клейнер Г. Б. Предприятие в нестабильной экономической среде: риски, стратегия, безопасность / Г. Б. Клейнер, В. Л. Тамбовцев, Р. М. Качалов. – М. : Экономика, 1997. – 288 с.

19.Козаченко А. В. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения : [монография] / А. В. Козаченко, В. П. Пономарев, А. Н. Ляшенко. – К. : Либра, 2003. – 280 с.

20.Колосов А. В. Экономическая безопасность хозяйственных систем : [учеб.] / А. В. Колосов, В. И. Кушлин, А. Н. Фоломьев. – М. : РАГС, 2001. – 446 с.

21.Кормич Б. А. Інформаційна безпека: організаційно-правові основи : [навч. посіб.] / Б. А. Кормич. – К. : Кондор, 2004. – 384 с.

22.Кузнецов О. О. Захист інформації та економічна безпека підприємства : [монографія] / О. О. Кузнецов, С. П. Євсєєв, С. В. Кавун. – Х. : ХНЕУ, 2008. – 360 с.

23.Куркін М. В. Контроль та захист економічної безпеки діяльності підприємств : [навч. посіб.] / Куркін М. В., Понікаров В. Д., Назаренко Д. В. – Х. ; ФОП Павленко О. Г.; ВД “ІНЖЕК”, 2010. – 300 с.

24.Куркин Н. В. Управление экономической безопасности развития предприятия : [монография] / Н. В. Куркин. – Донецк : АРТ-ПРЕСС, 2004. – 452 с.

25.Логвиненко М. І. Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця : [навч. посіб.] / М. І. Логвиненко, А. М. Кривошєєв. – Суми : Видавець Наталуха А. С., 2012. – 176 с.

26.Логвиненко М. І. Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця : [навч. посіб.] / М. І. Логвиненко, А. М. Кривошєєв. – Суми : Видавець Наталуха А. С., 2012. – 176 с.

27.Моделирование экономической безопасности: держава, регион, предприятие : [монография] / [Геець В. М., Кизим М. О., Клебанова Т. С., Черняк О. І. та ін.] ; за ред. Гейця В. М. – Х. : ВД “ІНЖЕК”, 2006. – 240 с.

28.Низенко Э. И. Обеспечение безопасности предпринимательской деятельности : [учеб. пособ.] / Э. И. Низенко. – К. : МАУП, 2003. – 124 с.

29. Орлов П. І. Основи економічної безпеки фірми : [навч. посіб.] / П. І. Орлов,

В. Є. Духов. – Харків : ТОВ “Прометей-Прес”, 2004. – 284 с.

30. Основи економічної безпеки : [підруч.] / О. М. Бандурка, В. Є. Духов, К. Я. Петрова, І. М. Черняков. – Київ : Вид-во нац. ун-ту внутр. справ, 2003. – 236 с.

31. Основы экономической безопасности (Государство, регион, предприятие, личность) / [под ред. Е. А. Олейникова]. – М. : ЗАО “Бизнес-школа “Интел-Синтез”, 1997. – 288 с.

32. Пономаренко В. С. Концептуальні основи економічної безпеки : [монографія] / В. С. Пономаренко, С. В. Кавун. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. – 256 с.

33. Раевский Г. Система экономической безопасности предприятия / Г. Раевский // Частный зыск, охрана, безопасность. – 1994. – № 2. – С. 5–11.

34. Ревенчук Н. Й. Управління економічною безпекою підприємницьких структур : [монографія] / Н. Й. Ревенчук. – Львів : ЛБІ НБУ, 2004. – 195 с.

35. Система економічної безпеки: держава, регіон, підприємство / [монографія в 3 т. Т. 1] / [Г. В. Козаченко, О. М. Ляшенко, Ю. С. Погорелов та ін.] ; за заг. ред. Г. В. Козаченко. – Луганськ : Елтон-2, 2010. – 282 с.

36. Соснин А. С. Менеджмент безопасности предпринимательства : [учеб. пособ.] / А. С. Соснин, П. Я. Прыгунов. – К. : Из-во Европ. ун-та, 2002. – 559 с.

37. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення : [монографія] / Т. Г. Васильців, В. І. Волошин, О. Р. Бойкевич, В. В. Каркавчук. [за ред. Т. Г. Васильціва]. – Львів : ВИДАВНИЦТВО, 2012. – 386 с.

38. Фоміна М. В. Проблеми економічно безпечного розвитку підприємства: теорія і практика : [монографія] / М. В. Фоміна. – Донецьк : ДонДУЕТ, 2005. – 140 с.

39. Франчук В. І. Основи економічної безпеки : [навч. посіб.] / Франчук В. І. – Львів : “Каменяр”, 2008. – 203 с.

40. Шаваев А. Г. Система борьбы с экономической разведкой / А. Г. Шаваев. – М. : Изд. Дом “Правовое просвещение”, 2000. – 240 с.

41. Шлыков В. В. Комплексное обеспечение экономической безопасности предприятия / В. В. Шлыков. – СПб. : Алетейя, 1999. – 140 с.

42. Ярочкин В. И. Информационная безопасность : [учебн.] / В. И. Ярочкин. – М. : Академический Проект. Фонд “Мир”, 2003. – 640 с.